

HERNYCHOVA VILA

GPS 49°58'23.4"N, 16°23'46.2"E

Vilu ve stylu florální secese si nechal postavit ústecký průmyslník Florian Hernych (1855–1923), který přeměnil podnik svého otce Jana v prosperující textilní firmu. Svě výsadní postavení demonstroval Florian Hernych honosným sídlem hned naproti budově hlavního závodu firmy Jan Hernych a syn.

Stavební plány vyhotovila karlínská firma Matěje Blechy (1861–1919), ve své době významného pražského architekta a stavitele. Většinu návrhů průčelí vytvořili architekt Emil Králíček a sochař Celda Klouček. Samotnou výstavbu provedl s největší pravděpodobností Josef Hernych, Florianův bratr, jeden z místních stavitelů.

Povolání ke stavbě bylo vydáno 15. března 1906 a kolaudace se konala již 25. února 1907. Suterén tvořilo technické zázemí domu (kotelna a sklad na uhlí, prádelna, kuchyň a spíž). V prvním patře převažoval reprezentativní ráz (rozlehlá hala a pokoje). Druhé patro pak sloužilo především jako obytné.

Rodinné sídlo

Již v roce 1911 se uvažovalo z důvodu klimatických podmínek o zbudování zimní zahrady místo otevřené západní terasy. Příklad provedla firma Františka Tošovského až v roce 1927.

Zhoršující se situace na Balkáně, vypuknutí 1. světové války a s tím související ztráta exportních trhů v tomto regionu a na Blízkém východě se stala příčinou finančních potíží firmy Jan Hernych a syn. Rodinný podnik se musel už v roce 1911 transformovat na společnost s ručením omezeným a o šest let později na akciovou společnost.

Přesto rodinné sídlo zůstalo v přímém vlastnictví rodiny Hernychů až do roku 1951. Tehdy byli nuceni Hernychovi uzavřít desetiletou nájemní smlouvu s Ústřední radou odborů v Praze. Vila sloužila jako školicí středisko Revolučního odborového hnutí a se změnami užitelskými došlo i ke stavebním proměnám v suterénu (nové sociální zařízení a ústřední topení, přepažení místností a nový vchod) a v obytných patrech (rozšíření sociálních zařízení a úprava vchodů do místností).

Po 2. světové válce

Od roku 1955 se nájemcem stala Městská hudební škola, Okresní lidová knihovna, vývařovna základní devítileté školy a Dům osvěty v Ústí nad Orlicí. Ve stavebních spisech z roku 1963 se o objektu mluví již jako o znárodněném majetku. V roce 1971 zde vznikl k 50. výročí založení KSČ Památník revolučních tradic, který se jako oddělení nejnovějších dějin Okresního muzea ve Vysokém Mýtě udržel v činnosti až do března 1990. Změna politického systému v listopadu 1989

navrátila vilu původním vlastníkům a sloužila od té doby zcela potřebám Základní umělecké školy Jaroslava Kociana. Po přestěhování umělecké školy do nové budovy v lednu 2003, se stala Hernychova vila majetkem města a prošla v letech 2006 až 2008 náročnou rekonstrukcí. Poté byla slavnostně otevřena 26. dubna 2008 již jako muzeum, Kulturně společenské centrum česko-polského příhraničí a restaurace. Vila, stejně jako opěrné zdi a plot si vždy vyžadovaly náročnou opravu a údržbu. V 50. až 70. letech 20. století se jich uskutečnila celá řada, nikdy však neporušily mimořádnou architektonickou celistvost areálu.

Ve vrcholu štítu je umístěna socha sv. Floriana v římské zbroji. Socha tohoto světce vedle tradiční funkce ochránce před požárem zde odkazuje především ke jménu bývalého majitele.

Vybavení Hernychovy vily

V interiéru objektu se dochovalo množství autentických detailů a prvků. Jmenovat můžeme secesní lustr nad vstupním schodištěm, osvětlovací sloup a velký lustr v hale ve stylu art deco, část parket a kování oken a dveří, broušená okenní skla v hale, vnější dřevěné žaluzie, venkovní kovové stavební součásti (mříže suterénních oken, plot, zábradlí balkónů) a tzv. krbové ostění.

Bohužel některé díly podlely zkáze (např. dekorativní sošky sov z atiky) a opravy fasád připravily vilu o některé rostlinné ornamenty. Pravděpodobně v 50. letech 20. století byl proražen vstup do objektu ve stěně vedle přistavěné zimní zahrady. Z autentické zahrady zbyla jen část, protože jižní strana musela ustoupit výstavbě kulturního domu na počátku 80. let 20. století. Při rekonstrukci budovy v letech 2006 až 2008 došlo k proražení dveří, které slouží jako vchod do restaurace. Přes uvedené architektonické ztráty si ceníme vysoké autenticity budovy, která tvoří nezaměnitelnou součást ústeckého panoramatu.

Použitá literatura:

Slavíková, Věra. *Hernychova vila*. In: *Nové letopisy města Ústí nad Orlicí a jeho okolí*. Ústí nad Orlicí: Oftis 1999, s. 3–10.

Edice Oustecké zajímavosti Hernychova vila – skvost secesní architektury

Připravilo: Městské muzeum v Ústí nad Orlicí

Text: Hanka Skalická

Fotografie: Ladislav Wochotz, Lukáš Prokeš

Grafické zpracování a tisk: TAH, reklamní agentura s.r.o.

MĚSTSKÉ MUZEUM
V ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Městské muzeum v Ústí nad Orlicí

17. listopadu 72

Ústí nad Orlicí 562 01

Tel.: +420 465 523 653

E-mail: info@muzeum-uo.cz

Otevírací doba:

Po: zavřeno

Út–Pá: 9.00–11.30, 12.30–17.00

So, Ne a svátky: 13.30–17.00

Vydalo:

[ou] Město Ústí nad Orlicí

Turistické informační centrum

Sychrova 16, 562 24 Ústí nad Orlicí

tel.: 465 514 271, e-mail: ic@muuo.cz

www.ustinadorlici.cz

www.poznejustinadorlici.cz

HERNYCHOVA VILA

Skvost secesní architektury

reprezentuj [ou]

Město Ústí nad Orlicí